

Pomnik Postawiony W Miejscu, Gdzie W Czasie Holokaustu Zginęli Rodzice Hayi

Pomnik został umieszczony w Równem 4 listopada 1990 roku. Stoi on w miejscu, gdzie nasi rodzice zginęli w 1941 roku, po wybuchu wojny pomiędzy nazistowskimi Niemcami a ZSRR. Po upływie zaledwie 50 lat władze w Zachodniej Ukrainie zezwoliły na postawienie pomnika. Wraz z pozostałymi mieszkańcami Równego, którzy przeżyli wojnę, byliśmy tego dnia tam obecni. Przyjechało wiele ludzi z całego Związku Radzieckiego. Na pomniku umieszczone są imiona moich rodziców.

W 1957 roku otrzymałam paszport, dzięki któremu bez żadnych zastrzeżeń mogłam swobodnie podróżować i żyć w dowolnie wybranym miejscu. Postanowiłam pojechać do Równego. Ponieważ mój mąż nie mógł mi wówczas towarzyszyć, wyjechałam sama. Na miejscu dotarłam do mieszkańców naszego miasta, którym udało się uciec z katastrofy. Ci którzy przeżyli Holokaust i wojnę opowiedzieli mi jak to było. Moim rodzice i siostra Bella zostali straceni wraz z pozostałymi. Zastrzelono ich niedaleko Równego, w lesie zwanym Sosenki.

Przenocowano mnie i pozwolono mi zostać kilka dni. Wróciły wspomnienia z mojej przedwojennej działalności. Potem wyruszyłam do Maklakovo opłakiwać swoich rodziców. Moja starsza siostra Hava oraz młodszy brat Aron byli jedynymi, którzy przeżyli z mojej rodziny. Zaczęłam korespondować z niektórymi mieszkańcami Równego. Gmina żydowska powstała tam później. Parę lat później, ufundowali pomnik w miejscu egzekucji. Są na nim umieszczone imiona moich rodziców i siostry. Zostałam zaproszona na uroczyste odsłonięcie pomnika w 1990 roku, z którego to wydarzenia posiadam zdjęcia. Udało mi się przeżyć tylko dlatego, że zostałam zesłana do gułagu. To była jedyna szansa, żeby uniknąć śmierci. Postanowiłam wrócić do Maklakovo, gdzie wraz z mężem mieszkaliśmy do 1959 roku.